

Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

Iemaksas privātajos pensiju fondos un dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumi

2024.

Saturs

Vispārīgie jautājumi.....	3
Veiktās iemaksas privātajos pensiju fondos	3
Nodokļu atvieglojumi, ja iemaksas privātajos pensiju fondos veic darba devējs no saviem līdzekļiem	3
Nodokļu atvieglojumi, ja iemaksas privātajā pensiju fondā veic pati fiziskā persona no saviem līdzekļiem (arī ar darba devēja starpniecību)	5
Par izmaksām no privātajiem pensiju fondiem un nodokļiem	7
Apdrošināšanas prēmiju maksājumi saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu)	11
Nodokļu atvieglojumi, ja dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus veic darba devējs no saviem līdzekļiem.....	11
Nodokļu atvieglojumi, ja dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus veic pati fiziskā persona no saviem līdzekļiem	13
Par apdrošināšanas sabiedrību veiktajām izmaksām un nodokļiem	17
Ja dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu) izbeidz pirms likumā noteiktā desmit gadu darbības termiņa (piemēro, sākot ar 2018.gada 1.janvāri noslēgtajiem līgumiem)	19
Dzīvības (bez līdzekļu uzkrāšanas), veselības vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas prēmiju maksājumu aprēķins, ja darbiniekam gada laikā bijusi darbnespēja	20
Saistošo normatīvo aktu saraksts	21

Vispārīgie jautājumi

Metodiskais materiāls sniedz palīdzību attiecībā uz veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos un dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumiem, aprēķinot ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (turpmāk arī – nodoklis) apliekamo ienākumu.

Materiālā aplūkoti nodokļu atvieglojumi gan pašas fiziskās personas, gan darba devēja darbinieku labā veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos un dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumiem un privāto pensiju fondu un apdrošināšanas sabiedrību veikto izmaksu aplikšana ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.

Veiktās iemaksas privātajos pensiju fondos

Nodokļu atvieglojumi, ja iemaksas privātajos pensiju fondos veic darba devējs no saviem līdzekļiem

No darbinieka ienākumiem, par kuriem maksā algas nodokli, izslēdz veiktās iemaksas privātajos pensiju fondos, kuras **kopā** ar dzīvības apdrošināšanu (ar līdzekļu uzkrāšanu) **nepārsniedz 10 %** no darbiniekam aprēķinātās bruto algas gadā.

Par darbinieka **bruto algu** uzskatāma darbinieka alga, **no kuras nav atskaitīts**: neapliekamais minimums, nodokļa atvieglojumi, attaisnotie izdevumi, ieturējumu summas, kā arī ieturētā algas nodokļa summa.

!!! Jāņem vērā, ka bruto alga neietver darbiniekam piešķirto papildu labumu vērtību.

Ja iemaksas privātajā pensiju fondā **pārsniedz 10 %** no darbinieka bruto algas gadā, pārsnieguma summu **iekļauj darbinieka gada apliekamajā ienākumā gada pēdējā mēnesī** un no tās ietur nodokli (darba devējs var ieturēt nodokli arī katru mēnesi).

1.piemērs

Jāņa K. darba alga gadā ir 10 000 eiro. SIA "Kalni" no saviem līdzekļiem ir veikusi par Jāni K. iemaksas privātajā pensiju fondā 1200 eiro. Jāņa K. kopējie ienākumi ir 11 200 eiro (10 000 + 1200), no kuriem, nosakot ar algas nodokli apliekamo ienākumu, var atskaitīt 1000 eiro (10 % no 10 000 eiro). Tādējādi Jāņa K. gada apliekamais ienākums ir 10 200 eiro.

!!! Ja darba devējs iemaksas privātajā pensiju fondā ir veicis par konkrēto gadu un nākamo gadu, konkrētajā gadā, nosakot izdarīto maksājumu attiecību pret darbinieka bruto algu, ņem vērā tikai to maksājumu daļu, kas attiecas uz konkrēto gadu.

2.piemērs

Dzintras L. darba alga 2022.gadā ir 10 000 eiro. SIA "Enģeļi" no saviem līdzekļiem par Dzintru L. ir veikusi iemaksas privātajā pensiju fondā 1400 eiro, no kuriem 400 eiro ir attiecināmi uz nākamo (2023) gadu. Dzintras L. kopējā alga ir 11 000 eiro (10 000 + 1000), no kuras, nosakot ar algas nodokli apliekamo ienākumu, var atskaitīt 1000 eiro (10 % no 10 000 eiro). Tādējādi Dzintras L. gada apliekamais ienākums ir 10 000 eiro. Savukārt pārējo maksājumu daļu (400 eiro) SIA "Enģeļi" grāmato kā nākamo periodu maksājumu un ņem vērā, nosakot Dzintras L. apliekamo ienākumu nākamajā (2023.) gadā.

!!! Ja darba devējs iemaksas privātajā pensiju fondā ir veicis par iepriekšējo gadu un konkrēto gadu, konkrētajā gadā, nosakot izdarīto maksājumu attiecību pret darbinieka bruto algu, ņem vērā visus maksājumus.

3.piemērs

Tomam M. 2022.gadā darba alga ir 10 000 eiro gadā. SIA "Zvaigzne" no saviem līdzekļiem ir veikusi par Tomu M. iemaksas privātajā pensiju fondā 1400 eiro, no kuriem 400 eiro ir attiecināmi uz 2021.gadu. Toma M. kopējie 2022.gada ienākumi ir 11 400 eiro (10 000 + 1400), no kuriem, nosakot ar algas nodokli apliekamo ienākumu, var atskaitīt 1000 eiro (10 % no 10 000 eiro). Toma M. 2022.gada apliekamais ienākums ir 10 400 eiro (10 000 + 400).

Veiktās iemaksas privātajos pensiju fondos **no darba devēja līdzekļiem**, kuras ir attiecināmas uz konkrēto gadu, **darba devējs** uzrāda "**Paziņojuma par fiziskai personai izmaksātajām summām**" **05.rindā "Ieņēmumi"**, savukārt **06.rindā "Neapliekamie ienākumi"** uzrādītās iemaksas no darba devēja līdzekļiem privātajos pensiju fondos **kopā** ar dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju summām nedrīkst pārsniegt **10 %** no bruto algas konkrētajā gadā.

4.piemērs

Maijas J. darba alga gadā ir 10 000 eiro. SIA "Kurzeme" no saviem līdzekļiem ir veikusi par Maiju J. iemaksas privātajā pensiju fondā 1200 eiro. Maijas J. kopējie ienākumi ir 11 200 eiro (10 000 + 1200), kuri "Paziņojumā par fiziskai personai izmaksātajām summām" jāuzrāda 05.rindā, savukārt 1000 eiro (10 % no 10 000 eiro) - 06.rindā. Tādējādi Maijas J. gada apliekamais ienākums ir 10 200 eiro.

!!! Darba devēja un darbinieka valsts sociālās apdrošināšanas **obligāto iemaksu objekts** ir visi algotā darbā aprēķinātie ienākumi, no kuriem ietur iedzīvotāju ienākuma nodokli, **neatskaitot** neapliekamo minimumu, nodokļu atvieglojumus un attaisnotos izdevumus, par kuriem darbiniekam ir tiesības samazināt apliekamo ienākumu.

!!! Valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objektā nav ietvertas darba ņēmēja labā veiktās darba devēja iemaksas privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētajiem pensiju plāniem, kas **kopā** ar dzīvības apdrošināšanu (ar līdzekļu uzkrāšanu) **nepārsniedz 10 % no darbinieka bruto algas taksācijas gadā.**

Tādējādi **darba devējam** no iemaksām privātajos pensiju fondos, kas **kopā** ar dzīvības apdrošināšanu (ar līdzekļu uzkrāšanu) **pārsniedz 10 %** no darbinieka bruto algas konkrētajā gadā, **ir jāveic valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.**

Nodokļu atvieglojumi, ja iemaksas privātajā pensiju fondā veic pati fiziskā persona no saviem līdzekļiem (arī ar darba devēja starpniecību)

No **fiziskās personas** gada apliekamo ienākumu apjoma **atskaita privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas**, kas **kopā** ar **dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumiem ar līdzekļu uzkrāšanu nepārsniedz 10 %** no personas gada apliekamā ienākuma, bet ne vairāk kā **4000 eiro** gadā.

Ja **fiziskā persona** pati vai arī ar darba devēja starpniecību **no saviem līdzekļiem** veic iemaksas privātajā pensiju fondā, visu informāciju par veiktajiem apdrošināšanas maksājumiem un iemaksām pensiju fondos automātiski pielasa pēc VID datiem vai arī cilvēks pats to ievada D lapas 2prim rindā, un tikai tad šie dati nokļūst 7.rindā. Cilvēks izvēlās atbilstošo vērtību no klasifikatora un tālāk norāda nepieciešamu informāciju, kā arī pievieno apliecinājošu dokumentu (piemēram, ja veicis iemaksas ārvalstu pensiju fondā)

Iesniedzamā informācija **D1** **D1'** **D2** **D2'** **D3** **D3'** **D4** **D**

Gada ienākumu deklarācija

APLIEKAMIE IENĀKUMI		Nodokļa maksātāja deklarētie dati
Latvijas Republikā gūtie apliekamie ienākumi (D1 8.ailes summa + D3 30.rinda + D3' 17.rinda)	1	
ārvalstīs gūtie ienākumi ((D2 5.aile - D2 6.aile - D2 8.aile) + D2' 5.aile)	2	
▶ APLIEKAMĀ IENĀKUMA PALIELINĀJUMS	2.1	0,00
KOPĀ (1. + 2. + 2.1)	3	
NEAPLIEKAMIE IENĀKUMI		

ārvalstīs gūtie ienākumi ((D2 5.aile - D2 6.aile - D2 8.aile) + D2¹ 5.aile) 2 0,00

▼ APLIEKAMĀ IENĀKUMA PALIELINĀJUMS 2.¹ 0,00

D lapiņas 7. rindīņā iekļaujамie izdevumi, no pensiju fondiem saņemtās izmaksas un uzkrātais pensijas kapitāls

lēmums, izmaksa vai uzkrājums	Reģistrācijas numurs	Nosaukums	Summa	Gads	Pielikums
1					Choose File No file chosen ✕
2					Choose File No file chosen ✕
3					Choose File No file chosen ✕

5.piemērs

Kristapa P. gada ienākumu deklarācijas 03.rindā ir uzrādīti apliekamie ienākumi 38000 eiro.

Kristaps pats ir veicis iemaksas privātajā pensiju fondā 3200 eiro un apdrošināšanas prēmiju maksājumus (ar līdzekļu uzkrāšanu) 1000 eiro, deklarācijas 2prim rindā Kristaps P. var uzrādīt tikai 3800 eiro (t.i., 10 % no 38000eiro).

▼ APLIEKAMĀ IENĀKUMA PALIELINĀJUMS

D lapiņas 7. rindīņā iekļaujамie izdevumi, no pensiju fondiem saņemtās izmaksas un uzkrātais pensijas kapitāls

	lēmums, izmaksa vai uzkrājums	Reģistrācijas numurs	Nosaukums	Summa	Gads
1	lēmums privātajā pensiju fondā			3200,00	2022
2	Dzīvības apdrošināšanas līguma maksājums			600,00	2022

[Iesniedzamā informācija](#) D1 D1' D2 D2' D3 D3' D4 D

Gada ienākumu deklarācija

		Nodokļa maksātāja deklarētie dati
APLIEKAMIE IENĀKUMI		
Latvijas Republikā gūtie apliekamie ienākumi (D1 8.ailes summa + D3 30.rinda + D3 ¹ 17.rinda)		1 38000,00
ārvalstīs gūtie ienākumi ((D2 5.aile - D2 6.aile - D2 8.aile) + D2 ¹ 5.aile)		2 0,00
▶ APLIEKAMĀ IENĀKUMA PALIELINĀJUMS		2. ¹ 0,00
KOPĀ (1. + 2. + 2. ¹)		3 38000,00
NEAPLIEKAMIE IENĀKUMI		
(D1 3.ailes kopsomma + D2 6.aile + D3 1.4, 5. un 10.rindas summa vai D3 ¹ 1.1. un 10.rindas summa)		4 0,00
ATTAISNOTIE IZDEVUMI		
privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas, apdrošināšanas prēmiju maksājumi atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) (D1 5.ailes summa + paša nodokļa maksātāja iemaksas un dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumi) ⓘ		7 3800,00

Privātais pensiju fonds līdz nākamā gada 1.februārim Valsts ieņēmumu dienestam elektroniski nosūta informāciju par fiziskās personas konkrētajā gadā privātajā pensiju fondā veikto iemaksu apmēru.

Ja **fiziskā persona** deklarāciju iesniedz, **lai deklarētu iemaksas privātajā pensiju fondā**, tai **jāiesniedz** tikai deklarāciju **D**, kuras **07.rindā norāda** veiktās iemaksas privātajā pensiju fondā, savukārt gada laikā gūtos ienākumus, kuri ir aplikti ar nodokli izmaksas vietā, nenorāda.

Fiziskās personas tiesības uz attaisnoto izdevumu izslēgšanu no apliekamā ienākuma pierādāmas dokumentāri, uzrādot attiecīgus dokumentus vai iesniedzot to norakstus.

!!! Minētie nosacījumi piemērojami arī tad, ja **iemaksas privātajā pensiju fondā par šo fizisko personu ir samaksājis laulātais (tikai)**.

6.piemērs

*Annas K. iemaksas privātajā pensiju fondā ir veicis vīrs no sava bankas konta. Anna K. savos attaisnotajos izdevumos var iekļaut vīra veiktos maksājumus saskaņā ar Annas K. noslēgto līgumu **par viņas dalību privātajā pensiju fondā**.*

7.piemērs

*Dzidras M. vīrs 2022.gadā par sevi veicis iemaksas privātajā pensiju fondā. Dzidra M. savos attaisnotajos izdevumos par 2022.gadu **nevar** iekļaut vīra veiktos maksājumus. **Veiktās iemaksas privātajā pensiju fondā vīrs ir tiesīgs iekļaut tikai savā deklarācijā**. Ja vīram nav apliekamo ienākumu, šos izdevumus vīrs nevar pārnest uz nākamo gadu.*

Par izmaksām no privātajiem pensiju fondiem un nodokļiem

Izmaksājot papildpensijas kapitālu, kas veidojies **no pašas fiziskās personas** veiktajām iemaksām privātajā pensiju fondā, **minētās izmaksas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliek**.

Izmaksājot papildpensijas kapitālu, kas veidojies **no darba devēja** veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos un izmaksāts fiziskai personai, nodokli atbilstoši pamatlikmei **ietur privātais pensiju fonds** un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam.

Ienākums (peļņa) no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas **veido ienākumu no kapitāla**, kas nav kapitāla pieaugums.

Izmaksājot ienākumu (peļņu) no privātajos pensiju fondos **veikto iemaksu ieguldīšanas**, nodokli **20 %** ietur privātais pensiju fonds un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā līdz ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša 23. datumam.

Par ienākuma gūšanas dienu no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas uzskata dienu, kad papildpensijas saņēmējs saņem maksājumu no privātā pensiju fonda.

8.piemērs

2022.gada 15.novembrī Martai Z. no privātā pensiju fonda tiek izmaksāti šādi ienākumi: papildpensijas kapitāls, kas veidojies no Martas Z. veiktajām iemaksām privātajā pensiju fondā, – 6000 eiro un ienākums (peļņa) no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas 400 eiro.

6000 eiro ar iedzīvotāju ienākuma nodokli nav apliekams, savukārt no 400 eiro privātais pensiju fonds ietur nodokli 20 % = 80 eiro un iemaksā vienotajā nodokļu kontā līdz 2022.gada 23.decembrim. Martai Z. minētais ienākums gada ienākumu deklarācijā nav jāuzrāda.

9.piemērs

Jurim P. no privātā pensiju fonda tiek izmaksāti šādi ienākumi: papildpensijas kapitāls 8000 eiro, kas veidojies no SIA "Egle" veiktajām iemaksām privātajā pensiju fondā, un ienākums (peļņa) no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas – 500 eiro.

Privātais pensiju fonds ietur nodokli un iemaksā vienotajā nodokļu kontā:

- no izmaksātā papildpensijas kapitāla 23 % no 8000 eiro = 1840 eiro;

- no ienākuma (peļņas) no privātajos pensiju fondos veikto iemaksu ieguldīšanas 20 % no 500 eiro = 100 eiro.

Ja **fiziskā persona** gada laikā **veic iemaksas privātajā pensiju fondā** un ietver šo iemaksu summu attaisnotajos izdevumos, bet konkrētajā gadā vai nākamajā gadā **veic arī izmaksas no pensiju plāna**, tad ir iespējama situācija, kad personai ir jāpalielina apliekamais ienākums, iesniedzot gada ienākumu deklarāciju:

- Ja **fiziskā persona** konkrētajā gadā ir veikusi iemaksas pensiju plānā pirmoreiz vai fiziskai personai iepriekšējā gada 31.decembrī nav uzkrāts papildpensijas kapitāls un viņa nav veikusi iemaksas pensiju plānā iepriekšējā gadā, — tā palielina nākamā gada apliekamo ienākumu par konkrētā un nākama gada laikā no privātā pensiju fonda veikto izmaksu summas un iepriekšējā gada 31.decembrī uzkrāto pensiju kapitāla starpību.
- Ja **fiziskā persona** veic iemaksas privātajos pensiju fondos, **bet neizmanto iespēju piemērot attaisnotos izdevumus**, tad šai personai neveidojas ar nodokli apliekams ienākums.

- Pārējos gadījumos fiziskā persona palielina nākamā gada apliekamo ienākumu par nākama gada laikā no privātā pensiju fonda veikto izmaksu un iepriekšēja gada 31.decembrī uzkrātā pensiju kapitāla starpību.

Ja **fiziskās personas** visas gada laikā veiktās **iemaksas** privātajā pensiju fondā iekļautas gada attaisnotajos izdevumos **vai** fiziskās personas gada laikā veiktās **iemaksas** privātajā pensiju fondā iekļautas gada attaisnotajos izdevumos nepilnā apmērā, **izmanto šādu aprēķinu:**

Apliekamā ienākuma korekcija (palielināšana) = (konkrētā un nākamā gada laikā veikto **izmaksu** summa) - (iepriekšējā gada 31.decembrī uzkrātā pensiju kapitāla pozitīvā starpība) X (attaisnoto izdevumu īpatsvara koeficients), kur

attaisnoto izdevumu īpatsvara koeficientu aprēķina šādi:

(attaisnotajos izdevumos iekļauto **iemaksu** summu par konkrēto un nākamo gadu) : (kopējo **iemaksu** summu privātajā pensiju fondā par konkrēto un nākamo gadu).

Ja attaisnotajos izdevumos iekļautās **iemaksas** būs vienādas ar kopējām **iemaksām** pensiju fondā, koeficients būs "1" un rezultātu neietekmēs, savukārt atšķirību gadījumā ir jāņem vērā proporcija.

10.piemērs

Jānis veic iemaksas privātajā pensiju fondā no 2019.gada.

Individuālo iemaksu uzkrātais kapitāls (kas veidojas no individuālo iemaksu un individuālo izmaksu starpības, neņemot vērā ienākumu (vai zaudējumu) no ieguldījumiem ietekmi) 2021.gada 31. decembrī ir 1200,00 eiro.

Jānis 2022.gadā:

- veic iemaksas pensiju fondā – 1050 eiro;

- attaisnotajos izdevumos iekļauj iemaksas pensiju fondā 10 % apmērā no ienākumiem –510 eiro.

Jānis 2023.gadā:

- veic iemaksas pensiju fondā – 2300 eiro;

- saņem izmaksu no pensiju fonda – 1800 eiro;

- attaisnotajos izdevumos iekļauj iemaksas pensiju fondā 10 % apmērā no ienākumiem –1250 eiro.

Ņemot vērā, ka 2023.gadā ir veiktas izmaksas no pensiju fonda, Jāņa apliekamais ienākums ir palielināms šādi:

(1800 – 1200) x 1760 : 3350 = 315,22 eiro

Iesniedzot gada ienākumu deklarāciju par 2023 gadu, Jānis palielina 2023 gada ar nodokli apliekamo ienākumu par 315,22eiro.

2021	2022		2023		Kopā	
Individuālo iemaksu uzkrātais kapitāls*	1200	x	2250	x	2750	x
Iemaksa	x	1050	x	2300	x	3350
Attaisnotajos izdevumos iekļauts	x	510	x	1250	X	1760
Izmaksas	x	0	x	1800	x	x

Apliekamais ienākums	x	0	x	315,22	x	x
----------------------	---	---	---	--------	---	---

* Individuālo iemaksu uzkrātais kapitāls (kas veidojas no individuālo iemaksu un individuālo izmaksu starpības, neņemot vērā ienākumu (vai zaudējumu) no ieguldījumiem ietekmi).

11.piemērs

2021.gada 31.decembrī Edgaram M. ir uzkrāts privātajā pensiju fondā 100 eiro;
 - 2022.gadā Edgars M. veic iemaksas 100 eiro (2022.gada attaisnotajos izdevumos iekļauj 100 eiro);
 - 2023.gadā Edgars M. veic iemaksas 100 eiro, bet izņem 50 eiro. (50 eiro (2023.gada izmaksas) – 100 eiro (uzkrājums 31.12.2021.) = 0 (pozitīvas starpības nav).

12.piemērs

2021.gada 31.decembrī Zanei S. ir uzkrāts privātajā pensiju fondā 100 eiro;
 2022.gadā Zane S. veic iemaksas 100 eiro (2022.gada attaisnotajos izdevumos iekļauj 100 eiro);
 2023.gadā Zane S. veic iemaksas 100 eiro, bet izņem 200 eiro (2023.gada attaisnotajos izdevumos iekļauj 100 eiro). 200 eiro (2023.gada izmaksas) - 100 eiro (uzkrājums 31.12.2021.) = 100 eiro (pārsniegums), par ko Zanei S. jāpalielina 2023.gada apliekamais ienākums).

13.piemērs

2021.gada 31.decembrī Olgai K. ir uzkrāts privātajā pensiju fondā 0 eiro;
 2022.gadā Olga K. veic iemaksas 400 eiro, tā pašā gada laikā Olga K. izņem 100 eiro (2022.gada attaisnotajos izdevumos iekļauj 400 eiro); 2023.gadā Olga K. veic iemaksas 200 eiro, bet izņem 50 eiro. (2023.gada attaisnotajos izdevumos iekļauj 200 eiro), bet attiecīgi 100 eiro (2022.gada izmaksas) + 50 eiro (2023.gada izmaksas) – 0 eiro (uzkrājums 31.12.2021.) = 150 eiro (pārsniegums), par ko Olgai K. jāpalielina 2023.gada apliekamais ienākums).

14.piemērs

2021.gada 31.decembrī Zaigai K. ir uzkrāts privātajā pensiju fondā 200 eiro;
 2022.gadā Zaiga K. veic iemaksas 300 eiro. Tanī pašā gadā gada attaisnotajos izdevumos iekļauj 250 eiro;
 2023.gadā Zaiga K. veic iemaksas 250 eiro, bet izņem 300 eiro. (2023.gada attaisnotajos izdevumos iekļauj 250 eiro), bet attiecīgi 0 eiro (2022.gada izmaksas) + 300 eiro (2023.gada izmaksas) – 200 eiro (uzkrājums 31.12.2021.) x koeficients 500 : 550 eiro = 100 x 0,91=91 eiro (pārsniegums), par ko Zaigai K. jāpalielina 2023.gada apliekamais ienākums).

15.piemērs

2021.gada 31.decembrī Egīlam D. ir uzkrāts privātajā pensiju fondā 9000 eiro;
 2021.gadā Egīls D. veic iemaksas 32 000 eiro, (2022.gadā attaisnotajos izdevumos iekļauj 600 eiro). Tanī pašā gadā izņem 3000 eiro.
 2023.gadā Egīls D. veic iemaksas 2500 eiro, bet izņem 15 000 eiro (2023.gada attaisnotajos izdevumos iekļauj 1300 eiro), bet attiecīgi 3000 eiro (2022.gada izmaksas) + 15 000 eiro (2023.gada izmaksas) – 9000 eiro (uzkrājums 31.12.2021.) x koeficients 1900 : 34 500 eiro = 9000 x 0,06 = 540 eiro (pārsniegums), par ko Egīlam D. jāpalielina 2023.gada apliekamais ienākums).

Fiziskās personas apliekamo ienākumu nepalielina:

- nāves gadījumā;
- ja persona ir I grupas invalīds uz mūžu vai par tādu tiek atzīta konkrētā vai nākamā gada laikā.

Nosakot **apliekamā ienākuma palielinājumu, summē** iemaksas visos pensiju fondos un izmaksas no tiem un ņem vērā visu uzkrāto pensiju kapitālu neatkarīgi no pensiju fonda.

Nosakot summārās **iemaksas** privātajos pensiju fondos un **izmaksas** no tiem, **neņem vērā uzkrātā pensiju kapitāla (tā daļas) pārskaitījumus no citiem pensiju fondiem vai pārskaitījumus uz tiem.**

Privātais pensiju fonds Valsts ieņēmumu dienestam **līdz nākama gada 1.februārim** elektroniski nosūta informāciju, kurā par katru personu norāda:

- vārdu, uzvārdu,
- personas kodu,
- informāciju par individuālo iemaksu veicēja uzkrāto papildpensijas kapitālu konkrētā gada 31.decembrī.

Apdrošināšanas prēmiju maksājumi saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu)

Nodokļu atvieglojumi, ja dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus veic darba devējs no saviem līdzekļiem

No fiziskās personas ienākumiem, par kuriem maksā algas nodokli, **izslēdz** apdrošināšanas sabiedrībā iemaksātās dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju summas, kuras **kopā** ar iemaksām privātajos pensiju fondos nepārsniedz **10 %** no bruto darba samaksas gadā, **ja darbības termiņš** dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) **nav isāks par desmit gadiem.**

Minēto kārtību piemēro apdrošināšanas prēmiju maksājumiem, **ko darba devējs veicis no saviem līdzekļiem** darbinieka labā.

Darba devēja darbinieka labā veiktās dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju summas **ir darbinieka ienākuma daļa**, kas gūta uz darba attiecību pamata un **par kuru veicami algas nodokļa maksājumi. Apdrošināšanas prēmiju summas ir ieskaitāmas darbinieka darba ienākumos.** Nosakot darbinieka apliekamo ienākumu, minētās summas atskaita no darbinieka darba ienākuma, ievērojot noteiktos ierobežojumus.

16.piemērs

Santas O. darba alga gadā ir 8000 eiro. SIA "Koks" no saviem līdzekļiem par Santu O. ir veikusi dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus 1000 eiro. Santas O. kopējie ienākumi ir 9000 eiro (8000 + 1000), no kuriem, nosakot ar algas nodokli apliekamo ienākumu, var atskaitīt 800 eiro (10 % no 8000 eiro). Tādējādi Santas O. gada apliekamais ienākums ir 8200 eiro.

17.piemērs

Ilzes P. darba alga 2023.gadā ir 12 000 eiro. SIA "SKL" no saviem līdzekļiem ir veikusi par Ilzi P. dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus 1500 eiro, no kuriem 300 eiro ir attiecināmi uz nākamo 2024.gadu. Ilzes P. kopējie 2023.gada ienākumi ir 13 200 eiro (12 000 + 1200), no kuriem, nosakot ar algas nodokli apliekamo ienākumu, var atskaitīt 1200 eiro (10 % no 12 000 eiro). Ilzes P. 2023.gada apliekamais ienākums ir 12 000 eiro. Pārējo maksājumu daļu (300 eiro) darba devējs grāmato kā nākamo periodu maksājumu un ņem vērā, nosakot Ilzes P. apliekamo ienākumu nākamajā (2024.) gadā.

No iemaksātajiem dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumiem, kas kopā ar iemaksām privātajos pensiju fondos **pārsniedz 10 %** no darbinieka bruto darba algas gadā, **ir veicamas valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.**

Dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus, kuri ir attiecināmi uz konkrēto gadu, **darba devējs** uzrāda "**Paziņojuma par fiziskai personai izmaksātajām summām**" 05.rindā "**Ieņēmumi**", savukārt 06.rindā "**Neapliekamie ienākumi**" – dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) uzrādītās summas **kopā** ar darba devēja darbinieka labā veiktajām iemaksām privātajā pensiju fondā **nedrīkst pārsniegt 10 %** no bruto darba algas konkrētajā gadā.

Ieņēmumi	Neapliekamie ienākumi	Neapliekamais minimums	Atvieglojumi par apgādājamiem	Papildu atvieglojuma kods**	Papildu atvieglojuma summa	valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	iemaksas privātajos pensiju fondos	dzīvības apdrošināšanas prēmiju summas (ar līdzekļu uzkrāšanu)
----------	-----------------------	------------------------	-------------------------------	-----------------------------	----------------------------	---	------------------------------------	--

05	06	07	08	09a	09	10	11	12
6758,45	675,84	0,00	0,00	-	0,00	709,64	0	0

Nodokļu atvieglojumi, ja dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus veic pati fiziskā persona no saviem līdzekļiem

No **fiziskās personas** gada apliekamā ienākuma **atskaita privātajos pensiju fondos** izdarītās iemaksas, kas **kopā ar apdrošināšanas prēmiju maksājumiem (ar līdzekļu uzkrāšanu) nepārsniedz 10 %** no gada apliekamā ienākuma, **bet ne vairāk kā 4000 eiro gadā.**

!!! Ja **fiziskā persona pati** veic dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus, tā konkrētā gada laikā **par sevi veiktos apdrošināšanas prēmiju maksājumus kopā ar iemaksām privātajos pensiju fondos uzrāda** gada ienākumu deklarācijas D lapas 2prim rindā, un tikai tad šie dati nokļūst **07.rindā** "Attaisnotie izdevumi – privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas, apdrošināšanas prēmiju maksājumi atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu)".

Fiziskās personas attaisnotajos izdevumos iekļaujamie apdrošināšanas prēmiju maksājumi un iemaksas privātajos pensiju fondos kopā nedrīkst pārsniegt 10 % no personas gada apliekamā ienākuma, kurš norādīts deklarācijas **03.rindā** "Apliekamie ienākumi – kopā", **bet ne vairāk kā 4000 eiro gadā.**

18.piemērs

Andras K. gada ienākumu deklarācijas 03.rindā ir uzrādīti apliekamie ienākumi 7081,02 eiro, savukārt Andra K. ir samaksājusi apdrošināšanas prēmiju maksājumus 1200 eiro, deklarācijas D lapas 2prim rindā Andra K. var uzrādīt tikai 708,10 eiro (t.i., 10 % no 7081,02).

Gada ienākumu deklarācija				
APLIEKAMIE IENĀKUMI				
Latvijas Republikā gūtie apliekamie ienākumi (D1 8.ailes summa + D3 30.rinda + D3* 17.rinda)				
ārvalstīs gūtie ienākumi ((D2 5.aile - D2 6.aile - D2 8.aile) + D2* 5.aile)				
▼ APLIEKAMĀ IENĀKUMA PALIELINĀJUMS				
D lapaņas 7. rindiņā iekļaujamie izdevumi, no pensiju fondiem saņemtās izmaksas un uzkrātais pensijas kapitāls				
Iemaksa, izmaksa vai uzkrājums	Reģistrācijas numurs	Nosaukums	Summa	Gads
1 Dzīvības apdrošināšanas līguma maksājums			708,10	2024

Gada ienākumu deklarācija		
APLIEKAMIE IENĀKUMI		Nodokļa maksātāja deklarētie dati
Latvijas Republikā gūtie apliekamie ienākumi (D1 8.ailes summa + D3 30.rinda + D3 ¹ 17.rinda)	1	7081,02
ārvalstīs gūtie ienākumi ((D2 5.aile - D2 6.aile - D2 8.aile) + D2 ¹ 5.aile)	2	0,00
▶ APLIEKAMĀ IENĀKUMA PALIELINĀJUMS	2. ¹	0,00
KOPĀ (1. + 2. + 2. ¹)	3	7081,02
NEAPLIEKAMIE IENĀKUMI		
(D1 3. ailes kopsumma + D2 6. aile + D3 1.4, 5. un 10. rindas summa vai D3 ¹ 1.1. un 10. rindas summa)	4	0,00
ATTAISNOTIE IZDEVUMI		
privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas, apdrošināšanas prēmiju maksājumi atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) (D1 5. ailes summa + paša nodokļa maksātāja iemaksas un dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumi) 	7	708,10

!!! Ja **saskaņā ar iesniegumu darbinieka** dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus ir veicis **darba devējs**, ieturot tos no algas, **darba devēja** veiktie dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumi **par darbinieku kopā** ar **pašas** fiziskās personas veiktajiem maksājumiem (dzīvības apdrošināšana un iemaksas privātajos pensiju fondos) **nedrīkst** pārsniegt **10 %** no personas gada apliekamā ienākuma, bet ne vairāk kā **4000 eiro** gadā.

19.piemērs

Ērika M. gada ienākumu deklarācijas 03.rindā ir uzrādīti apliekamie ienākumi 12 000 eiro.

Darba devējs par Ēriku M. (no Ērika M. līdzekļiem) ir veicis dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus 700 eiro, savukārt Ēriks M. pats ir veicis dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus 1800 eiro. Deklarācijas D lapas 2prim rindā var uzrādīt tikai 1200 eiro (t.i., 10 % no 12 000).

▼ APLIEKAMĀ IENĀKUMA PALIELINĀJUMS					
D lapas 7. rindiņā iekļaujamo izdevumu, no pensiju fondiem saņemtās izmaksas un uzkrātais pensijas kapitāls					
	Iemaksa, izmaksa vai uzkrājums	Reģistrācijas numurs	Nosaukums	Summa	Gads
1	Darba devēja veiktā iemaksa			700,00	2022
2	Dzīvības apdrošināšanas līguma maksājums			500,00	2022

Gada ienākumu deklarācija		
		Nodokļa maksātāja deklarētie dati
APLIEKAMIE IENĀKUMI		
Latvijas Republikā gūtie apliekamie ienākumi (D1 8.ailes summa + D3 30.rinda + D3 ¹ 17.rinda)	1	12000,00
ārvalstīs gūtie ienākumi ((D2 5.aile - D2 6.aile - D2 8.aile) + D2 ¹ 5.aile)	2	0,00
▶ APLIEKAMĀ IENĀKUMA PALIELINĀJUMS	2. ¹	0,00
KOPĀ (1. + 2. + 2.¹)	3	12000,00
NEAPLIEKAMIE IENĀKUMI		
(D1 3.ailes kopsomma + D2 6.aile + D3 1.4, 5. un 10.rindas summa vai D3 ¹ 1.1. un 10.rindas summa)	4	0,00
ATTAISNOTIE IZDEVUMI		
privātajos pensiju fondos izdarītās iemaksas, apdrošināšanas prēmiju maksājumi atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu) (D1 5.ailes summa + paša nodokļa maksātāja iemaksas un dzīvības apdrošināšanas prēmiju maksājumi) 	7	12000,00

Apdrošināšanas sabiedrība **līdz nākamā gada 1.februārim** Valsts ieņēmumu dienestam elektroniski nosūta **informāciju par fiziskās personas konkrētajā gadā** samaksāto dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumu apmēru.

!!! Tādējādi Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā ir informācija par fiziskās personas veiktajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem un **fiziskai personai nav nepieciešams** iesniegt Valsts ieņēmumu dienestā atbilstošos **samaksas dokumentus**.

!!! Ja **fiziskā persona** deklarāciju iesniedz, lai deklarētu **samaksātos** dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus, tā iesniedz tikai deklarāciju **D**, kuras **07.**rindā norāda samaksātos dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus.

!!! Fiziskās personas **tiesības** uz attaisnoto izdevumu izslēgšanu no apliekamā ienākuma **pierādāmas dokumentāri**, uzrādot attiecīgus dokumentus vai iesniedzot to norakstus.

Minētie nosacījumi piemērojami arī tad, ja attaisnotos izdevumus – apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus **par šo personu – ir samaksājis laulātais**.

20.piemērs

*Ja **sievas** dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus ir samaksājis vīrs (uz viņa vārda ir noformēti samaksas dokumenti), sieva savos attaisnotajos izdevumos var iekļaut vīra veiktos maksājumus saskaņā ar **sievas** noslēgto dzīvības apdrošināšanas līgumu, **kur sieva ir noteikta kā apdrošinājumaņēmēja un apdrošinātā persona.***

21.piemērs

*2022.gadā apdrošināšanas līgumu ar līdzekļu uzkrāšanu noslēgusi sieva, bet iemaksas saskaņā ar šo noslēgto (sievas) līgumu ir veicis vīrs no sava bankas konta. Sievai 2022.gadā nebija ienākumu. Vīrs **savā** deklarācijā **nevar** iekļaut 2022.gadā veiktās iemaksas **par sievu.***

22.piemērs

*Elīna D., Latvijas rezidente, 2022.gadā bija nodarbināta Lietuvā (Eiropas Savienībā) un veica nodokļu maksājumus Lietuvā. Latvijā ienākumi nav gūti. 2022.gadā nodokļu atvieglojumus par iemaksām dzīvības apdrošināšanai (ar līdzekļu uzkrāšanu) Latvijā Elīna D. **nevar saņemt**, jo nav gūts ienākums, kas apliekams ar iedzīvotāju ienākuma nodokli Latvijā.*

Ja dzīvības apdrošināšanas līgums (ar līdzekļu uzkrāšanu), kurā apdrošinājumaņēmējs un apdrošinātā persona ir viena un tā pati persona, ir **noslēgts līdz 2021.gada 31.decembrim** un **uzkrājums tiek veidots bērnam**, kuram ir tiesības saņemt uzkrātos naudas līdzekļus apdrošināšanas līguma termiņa beigās, nodokļa maksātājs savos **attaisnotajos izdevumos var turpināt iekļaut saskaņā ar noslēgto apdrošināšanas līgumu periodā līdz 2023.gada 31.decembrim** veiktos apdrošināšanas prēmiju maksājumus, iesniedzot deklarāciju par 2021., 2022. un 2023. gadu.

Fiziskā persona saskaņā ar šiem apdrošināšanas līgumiem **sākot ar 2024.gada 1.janvāri** veiktos apdrošināšanas prēmiju maksājumus attaisnotajos izdevumos var iekļaut tad, ja apdrošināšanas līguma noteikumi ir grozīti, nosakot, ka **atlīdzības saņēmējs apdrošināšanas termiņa beigās ir apdrošinātā persona.**

Par apdrošināšanas sabiedrību veiktajām izmaksām un nodokļiem

Gada apliekamajā ienākumā neietver un ar nodokli neapliek apdrošināšanas atlīdzības, kuras izmaksājušas apdrošināšanas sabiedrības, **izņemot tās apdrošināšanas atlīdzības,** kas izmaksātas atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam, **kuru apdrošinātā interesēs noslēdzis darba devējs,** pienākot līgumā paredzētajam beigu termiņam vai laužot līgumu pirms termiņa.

Gada apliekamajā ienākumā neietver un ar nodokli neapliek apdrošināšanas atlīdzības, kas izmaksātas, **iestājoties apdrošināšanas gadījumam** saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu) **neatkarīgi no tā, kas ir noslēdzis apdrošināšanas līgumu.**

23.piemērs

SIA "SHH" 2019.gada janvārī par Annu D. noslēdza dzīvības apdrošināšanas līgumu ar līdzekļu uzkrāšanu uz 10 gadiem. Annai D. slimības dēļ 2022.gadā apdrošināšanas sabiedrība izmaksāja apdrošināšanas atlīdzību 1000 eiro. Apdrošināšanas atlīdzība, kas Annai D. izmaksāta slimības dēļ, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli nav jāapliek.

Ja dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus ir veikusi pati **fiziskā persona, izmaksāto atlīdzību, pienākot paredzētajam līguma beigu termiņam, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliek.**

24.piemērs

Olga A. pati ir veikusi dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus. Pienākot apdrošināšanas līguma beigu termiņam apdrošināšanas sabiedrība izmaksā Olgai A. apdrošināšanas atlīdzību 3000 eiro. Izmaksāto atlīdzību 3000 eiro, pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam beigu termiņam, ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliek.

Izmaksājot apdrošināšanas atlīdzību, kuru par darbinieku veicis darba devējs, pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam beigu termiņam vai laužot līgumu pirms termiņa, nodokli (2023.gadā - 23%) **ietur apdrošināšanas sabiedrība** un iemaksā to budžetā ne vēlāk kā līdz nākamā mēneša 23.datumam.

25.piemērs

Edgaram M. apdrošināšanas sabiedrība izmaksā apdrošināšanas atlīdzību 5000 eiro (izmaksāta atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam, kuru Edgara M. interesēs noslēdzis darba devējs – SIA "Amaretta"), pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam beigu termiņam. Apdrošināšanas sabiedrība ietur nodokli 23 % un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā no apdrošināšanas atlīdzības 5000 eiro (t.i., 1150 eiro).

Ienākums (**peļņa**) no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu, kas veidojas kā pozitīva starpība starp aprēķināto apdrošināšanas atlīdzību un visām apdrošināšanas prēmijām, kas apdrošināšanas līguma darbības laikā samaksātas par šo apdrošināšanas līgumu, **veido ienākumu no kapitāla, kas nav kapitāla pieaugums.**

Izmaksājot ienākumu (**peļņu**) no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu, **nodokli** atbilstoši **20 %** likmei **ietur apdrošināšanas sabiedrība** un iemaksā to vienotajā nodokļu kontā ne vēlāk kā ienākuma izmaksas mēnesim sekojošā mēneša **23.** datumam.

Par **ienākuma** no noslēgtajiem dzīvības apdrošināšanas līgumiem ar līdzekļu uzkrāšanu **gūšanas dienu** uzskata **dienu, kad pieprasīto apdrošināšanas atlīdzību izmaksā.**

26.piemērs

Andai K. apdrošināšanas sabiedrība izmaksāja 4000 eiro apdrošināšanas atlīdzību, kas veidojas no Andas K. samaksātajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem, un 60 eiro ienākumu (peļņu) no noslēgtā dzīvības apdrošināšanas līguma ar līdzekļu uzkrāšanu.

4000 eiro ar nodokli nav apliekams, savukārt no 60 eiro apdrošināšanas sabiedrība ietur nodokli 20 % (t.i. 12 eiro) un iemaksā vienotajā nodokļu kontā, paziņojot VID par ieturēto nodokli.

27.piemērs

Pēterim G. apdrošināšanas sabiedrība izmaksā apdrošināšanas atlīdzību 6000 eiro (izmaksāta atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam, kuru Pētera G. interesēs noslēdzis darba devējs, pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam beigu termiņam) un 200 eiro ienākumu no noslēgtā dzīvības apdrošināšanas līguma ar līdzekļu uzkrāšanu.

Apdrošināšanas sabiedrība ietur nodokli un iemaksā vienotajā nodokļu kontā: no apdrošināšanas atlīdzības 1380 eiro (23 % no 6000 eiro); no ienākuma (peļņas) no noslēgtā dzīvības apdrošināšanas līguma ar līdzekļu uzkrāšanu 40 eiro (20 % no 200 eiro).

Ja dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu) izbeidz pirms likumā noteiktā desmit gadu darbības termiņa (piemēro, sākot ar 2018.gada 1.janvāri noslēgtajiem līgumiem)

Ja dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu) **lauž** pirms termiņa, nerasniedzot **desmit gadu** darbības termiņu, **samaksātie dzīvības apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumi nav ietverami** attaisnotajos izdevumos par **visiem** minētā līguma darbības gadiem.

!!! Fiziskās personas **pienākums** ir iesniegt Valsts ieņēmumu dienestā **deklarāciju** un palielināt konkrētā gada ar nodokli apliekamo ienākumu **par iepriekšējos gados** attaisnotajos izdevumos iekļautajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem gadā, kurā **līdz desmit gadu** darbības termiņa sasniegšanai lauž dzīvības apdrošināšanas līgumu.

!!! Ja dzīvības apdrošināšanas līgumu (ar līdzekļu uzkrāšanu) **lauž** pirms termiņa, **nersniedzot** likumā noteikto **desmit** gadu darbības termiņu, **par ienākuma gūšanas dienu** uzskata dienu, **kad izmaksā atpirkuma summu.**

28.piemērs

Dzintra L. ir samaksājusi apdrošināšanas (ar līdzekļu uzkrāšanu) prēmiju maksājumus un iekļāvusi tos attaisnotajos izdevumos:

- 2018.gadā – 700 eiro;
- 2019.gadā – 1400 eiro;
- 2020.gadā – 1400 eiro;
- 2021.gadā – 1400 eiro;
- 2022.gadā – 1400 eiro;
- 2023.gadā – 1400 eiro.

Septītā (2024.) gada martā Dzintra L. lauž ar apdrošināšanas sabiedrību noslēgto līgumu. Tādējādi netiek izpildīts noteikums par desmit gadu līguma darbības termiņu.

Līdz nākamā (2025.) gada 1.jūnijam Dzintrai L. jāiesniedz gada ienākumu deklarācija, kurā norāda apliekamos ienākumus 7700 eiro (700+1400+1400+1400+1400+1400)).

Dzīvības (bez līdzekļu uzkrāšanas), veselības vai nelaimes gadījumu apdrošināšanas prēmiju maksājumu aprēķins, ja darbiniekam gada laikā bijusi darbnespēja

Personām, kuras atrodas bērna kopšanas atvaļinājumā, kā arī pārejošas darbnespējas, grūtniecības un dzemdību atvaļinājuma un **kurām noformēta darbnespējas lapa B**, noteikto ierobežojumu **10 %**

nepiemēro proporcionāli tām gada kalendāra dienām, kurās tām bija **darbnespējas lapa B**.

!!! Par tām darbnespējas dienām, par kurām personai ir noformēta darbnespējas lapa **B**, **nepiemēro** noteikto **10 %** ierobežojumu, **taču šis izņēmums neattiecas uz summas ierobežojumu (750 eiro)**, jo summas ierobežojumu – ne vairāk kā 750 eiro gadā – piemēro vispārējā kārtībā.

29.piemērs

Darba attiecības ar Danu E. pastāvējušas visu 2024.gadu. SIA "Tilts" 2024.gada janvārī par Danu E. samaksājis veselības apdrošināšanas prēmijas summu par visu 2024.gadu 300 eiro. Dana E. strādāja no 1.janvāra līdz 29.februārim - 60 dienas, un ar 1.martu viņai ir darbnespējas lapa B.

Ienākumi Danai E. kopā par 60 nostrādātām dienām ir 1000 eiro.

Nemot vērā piemēra nosacījumus, veic šādu aprēķinu:

1) 10 % no 1000 eiro = 100 eiro;

2) polises summa 300 eiro gadā, tādējādi polises daļa par 306 dienām, kad Danai E. ir darbnespējas lapa B, kurai nepiemēro 10 % ierobežojumu, ir 300 eiro : 366 x 306 = 250,82 eiro;

3) polises daļa, kurai piemēro 10 % ierobežojumu 300 eiro – 250,82 eiro = 49,18 eiro. 10 % ierobežojums 100 eiro netiek pārsniegts;

4) veselības apdrošināšanas prēmiju maksājumi nepārsniedz arī 750 eiro gadā.

Danai E. ar algas nodokli apliekamais ienākums neveidojas.

30.piemērs

Darba attiecības ar Ausmu Z. pastāvējušas visu 2024.gadu. SIA "Zviedri" 2024.gada janvārī par Ausmu Z. samaksāja veselības apdrošināšanas prēmijas summu par visu 2024.gadu – 850 eiro. Ausma Z. strādāja no 1.janvāra līdz 31.augustam – 244 dienas, un no 1.septembra līdz 31.decembrim viņai ir darbnespējas lapa B. Darba alga Ausmai Z. ir 700 eiro mēnesī, un ienākumi kopā par 244 nostrādātām dienām ir 5600 eiro.

Ņemot vērā piemēra nosacījumus, veic šādu aprēķinu:

1) 10 % no 5600 eiro = 560 eiro;

2) polises summa 850 eiro gadā, polises daļa par 122 dienām (kad Ausmai Z. ir darbnespējas lapa B), kurai nepiemēro 10 % ierobežojumu, ir 850 eiro : 366 x 122 = 283,33 eiro;

3) polises daļa, kurai piemēro 10 % ierobežojumu 850 eiro – 283,33 eiro = 566,67 eiro. Tā kā 10 % ierobežojums 560 eiro tiek pārsniegts, tad ar nodokli apliekamais objekts veidojas šādi: 566,67 eiro – 560 eiro = 6,67 eiro;

4) ņemot vērā, ka ir pārsniegts vispārējais nosacījums – ne vairāk kā 750 eiro gadā, tad ar nodokli apliekamā summa ir 850 eiro – 750 eiro = 100 eiro;

5) aprēķinu rezultātā ar nodokli apliekamās summas ir 6,67 eiro un 100 eiro.

Piemērojama lielākā ar nodokli apliekamā summa 100 eiro.

31.piemērs

Darba attiecības ar Mārtiņu S. pastāvēja no 2024.gada 20.februāra līdz 10.septembrim, t.i., nepilnu gadu (204 dienas). Darba devējs samaksāja par Mārtiņu S. apdrošināšanas prēmijas summu par nostrādāto periodu no 20.februāra līdz 10.septembrim 503,01 eiro (gada summa ir 900 eiro). Mārtiņa S. alga šajā periodā ir 5000 eiro un Mārtiņam S. 15 dienas (no 1.marta līdz 15.martam) bija darbnespējas lapa B.

Ņemot vērā piemēra nosacījumus, veic šādu aprēķinu:

1) 10 % no 5000 eiro = 500 eiro;

2) aprēķina pārsnieguma summu, neņemot vērā darbnespējas lapu B:
503,01 eiro – 500 eiro = 3,01 eiro;

3) aprēķina pārsnieguma summu, ņemot vērā darbnespējas lapu B:
3,01 eiro – 3,01 eiro : 204 dienas x 15 dienas = 2,79 eiro;

4) aprēķina gada limitu: 750 eiro : 366 dienas x 204 dienas = 418,03 eiro;

5) 503,01 eiro (polises vērtība) – 418,03 eiro (gada limits) = 84,98 eiro (ar nodokli apliekams pārsniegums).

Piemērojama lielākā ar nodokli apliekamā summa 84,98 eiro.

Saistošo normatīvo aktu saraksts

- Likums "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli".
- Apdrošināšanas līguma likums.
- Privāto pensiju fondu likums.
- Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumi Nr.899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība".

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots 01.01.2018.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: .07.02.2024.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt Elektroniskās deklarēšanas sistēmā sadaļā "Sarakste ar VID"